

Tips oss

Betimelig kritikk av norsk psykiatri

Ville Munch malt bildene sine hvis han var medisinerer?

Turid Rivertz Vatne og Ravdeep Singh Bajwa spiller ankerne Randi og Omar i den fiktive TV-kanalen Recovery Channel. FOTO: KRISTOFFER ARCHETTI STØLEN/TWENTYONE PICTURES

Av **Britt Sørensen**
Filmanmelder

Publisert: For mindre enn 1 time siden

«The Recovery Channel»

Regi: Ellen Ugelstad

Hva: Hybrid

Hvor: Norge

Når: Kinopremiere 5. april

Tips oss

det.

– Dette er en film. Bildene kommer fra virkeligheten, sier kanalens anker, Randi (Turid Rivertz Vatne). Slik trekker hun opp linjene mellom de ulike mediene og metanivåene i Ellen Ugelstads dypt personlige film. Den springer ut av 25 års erfaring som pårørende; et perspektiv som også er sterkt til stede i filmen.

Ugelstad dukker opp selv, og fiktive Randi har selv en (fiktiv) periodevis psykotisk søster hun sliter med forholdet til. Og hun deltar i en pårørendegruppe. Den er for øvrig så realistisk fremstilt at skillet mellom hvem som eventuelt er ekte pårørende og hvem som er som skuespillere – men kanskje også pårørende – viskes fullstendig ut. Et særdeles effektivt grep, både fordi det tilfører autentisitet, og fordi det er en varsom og fin påminning om at dette angår – eller kan komme til å angå – oss alle.

Ylva (Valentina Alexeeva) beltelegges i en ekstremt ubehagelig og realistisk scene. FOTO: KRISTOFFER ARCHETTI STØLEN/TWENTYONE PICTURES

– **Det finnes ingen** helse uten psykisk helse. Og det finnes ingen psykisk helse uten menneskerettigheter, sier en av filmens snakkehoder fra virkeligheten. De er bredt presentert og består av mennesker som fra ulike ståsteder har engasjert seg i

Tips oss

behandlingen hun fikk som innlagt i psykisk helsevern.

Søkelyset rettes særlig mot bruken av tvang og ulike tvangsmidler. Sterke scener utspiller seg når Randis søster Ylva (Valentina Alexeeva) beltelegges i en fiktiv, men ubehagelig realistisk sekvens.

To paradokser pekes på: Kreftsyke kan velge å ikke ta medisin, selv om det høyst sannsynlig er med døden til følge. Psykiatriske pasienter har i realiteten ikke samme valg.

Og hvordan behandles traumatiserte hunder? Randi tar en reportasjetur til FOD-gården (gård for omplassering av dyr) og får svar som svir.

Randi (Turid Rivertz Vatne) leder an i «psykiatri-brølet» foran Stortinget. FOTO: KRISTOFFER ARCHETTI STØLEN/TWENTYONE PICTURES

De som så Dagsrevyen 1. april, husker kanskje et innslag fra Lovisenberg Diakonale Sykehus i Oslo, som på avdelingen for tvangsinnlagte praktiserer de ulåste dørenes politikk. Også filmen avlegger sykehuset en visitt, med påfølgende statistikk over nedgang i blant annet medisiner og selvmordsforsøk.

Recovery Channel er en TV-kanal rettet spesielt mot forholdene i psykiatrien. FOTO: TWENTYONE PICTURES

Det er lett å tenke at filmen retter seg spesielt mot mennesker med erfaring fra psykiatrien, være seg som pårørende eller pasient. Den gjør selvsagt det. Men det er samtidig en film med bred appell til alle som er opptatt av helsevesen, menneskerettigheter, og av samfunnsforhold som påvirker oss eller i en gitt situasjon kan påvirke oss eller omfatte også oss.

Det er heller ingen gravalvorlig film Ellen Ugelstad gir oss, selv om temaet er dypt alvorlig. I en bejaende og vittig sekvens deler Linn Skåber ut «Fantastic Elephant Award» til en av tre nominerte for årets mest spektakulære maniske anfall.

Det er bare ett av flere innslag der filmens flertydighet trer frem. Den brøler stillfarent mot et psykiatrisk helsevesen som svikter på mange felt, særlig når det kommer til ulike former for tvang. Samtidig maner den til et samfunn som gir større rom for gir større rom for mangfold også når det kommer til normalitetsbegrepet og det man på folkelig vis kaller galskap.